mann Tallinnas valmistanud. Altaripildi on maalinud Krüger Tartus. Surnuaed asub alevist umb. 1¾ km lõuna pool, Raja külasse viivast teest paremal pool.

Vene apostl.-õigeusu kirik, Tartu tän. ääres, on ehitatud kivist 1865. a. ja valgeks krohvitud. Ristikujuline. Pole kõetav. Surnuaed ev.-lut. usu surnuaia juures.

Apostl.-õigeusuliste vana puust kirik, Petrogradi tänavast paremat kätt, järve ääres. Surnuaed kiriku ümber.

Uus ainu-usuliste kivist kirik, Petrogradi teel, eelmisest vähe põhja pool. Surnuaed alevis, lõuna pool Mustjõge, Peipsi rannikul.

Vanausuliste puust palvemaja, Mustvee jõe paremal kaldal.

Rändajaile. Rändajaile on Mustvee ja ta lähedad külad tähelepandavad kui tüübilised tänavkülad venelaadiliste elamutega. Nendega tutvumiseks on soovitav tarvitada järgmist järjekorda. Sadamast, mis Mustjõe suus, mööda Pihkva tänavat Kallaste poole (sadama juures põlenud aleviosa, alevist väljas paremat kätt juurvilja-aiad, luteri ja vene usu surnuaiad, pahemat kätt alevi majade vahel vanausuliste surnuaed, edasi avar Peipsi järve veeväli). Raja küla (3 km Mustveest) on eht venemoeline tänavküla, elamud otstega tänava poole. Rajalt kääne paremale poole ja läbi väikese metsa Tartu maanteele Mustveesse tagasi (4 km). Tartu maanteest üle, väikest teed mööda põhja poole, niinimetatud „kivinõmme", kus kuhjunud rohkesti rändrahne (Tartu maanteest umbes 1 km kõrval). Tagasi alevisse Tartu maanteed kaudu, mille ääres alevi tähtsamad ja suuremad ehitused (vt. plaan). Terve rännak 9.5 km ühes kõrvalkäikudega.

Kirjanduslised allikad. Bertram, Dr.: Wagien. Baltische Studien und Erinnerungen. Dorpat 1868. — Mustvee alev ja tema ümbrus. M. Kampmann'i Eesti Kodumaa II-s osas, Tallinnas 1921, lhk. 192–197. — Bienenstamm, H. v.: Geographischer Abriss der drei deutschen Ostsee-Provinzen Russlands. Riga 1826. — Kaartidest on tarvitatud 1-verstalist topograafiakaarti.

[**Kaastöölised:** Üliõpil. V. Matiisen (alevi plaan); prof. A. Rammul (lubanud tarvitada üliõp. E. Wilhelmson'i poolt 1923. a. kogutud tervishoiulisi andmeid); mag. geogr. J. Rumma (ptk-d „Asend", „Arvustik", „Vaimline elu" osalt, „Tervishoiulised olud" osalt, „Ajalugu", „Koolid", „Kirikud, palvemajad ja surnuaiad", „Rändajaile", kartomeetrilised andmed, toimetustöö); mag. geogr. A. Tammekann (ptk-d „Loodus", „Inimene", „Vaimline elu" osalt, „Tervishoiulised olud" osalt, 1923. a. suvel koha peal andmeid kogunud ja aleviplaani kavandi valmistanud); Mustvee Haridusseltsi kooli juhataja G. Tooming (mitmesuguseid arvustikulisi ja ajaloolisi andmeid, korrektuuri lugenud); üliõpil. G. Vilberg (1921. a. suvel Kodu-uurimise Toimkonna stipendiaadina andmeid kogunud); üliõp. E. Witoff † (päevapildid).